

[Aksel Larsen.]

direktøren for statsbanerne er i den situation, at han ikke ved en rutebillhandel under bordet kan betale et eller to hundrede tusinde kroner kontant; han er nødt til at have et bogholderi og et regnskab. Men selv om det er fastslået i praksis, at der ikke ved overtagelse af rutebillinjer, som er koncessionerede, kan ydes goodwill, så kan jeg ikke se, at der er noget, som udelukker, at der i strid med denne praksis ydes goodwill, når det er private, kapitalstærke købere, der overtager de pågældende rutebillinjer. Vi ved alle sammen, at den slags forekommer ved mangfoldige forretninger, og jeg kan ikke se, at der ikke skulle være mulighed for, at det også forekom, når private, kapitalstærke købere ønsker at overtage rutebillinjer. Jeg kan godt se, at generaldirektoratet for statsbanerne formelt har gjort noget, der er forkert, men jeg kan også se, at hvis det ikke havde gjort det, havde der været en meget alvorlig risiko for, at de pågældende rutebillinjer var blevet overtaget af private købere, som under bordet havde betalt en goodwill, der ikke var mindre end den maskerede goodwill, statsbanerne har betalt.

Det er dette dilemma, generaldirektoratet har befundet sig i, og jeg kan fuldt ud tilslutte mig, hvad ombudsmanden siger i slutningen af sin beretning:

„Efter alt foreliggende må det på den anden side betragtes som utvivlsomt, at de for statsbanerne handlende tjenestemænd i det hele har ladet sig lede udelukkende af hensynet til at tjene statsbanernes og dermed den danske stats interesser, ligesom det må antages, at de indgåede aftaler fra et forretningsmæssigt synspunkt har været til gavn for banerne.“

Hvis ikke de danske statsbaner skal have lov til at anlægge forretningsmæssige synspunkter, så kommer det til i alvorlig grad at gå ud over skatteyderne. Jeg stiller ikke det krav, at statsbanerne ikke må give underskud, men jeg synes på den anden side, at det er prisværdigt, hvis man bestræber sig på at gøre underskuddet så lille som muligt. Man må erindre sig — men det synes nogle at glemme — at statsbanerne har befordringspligt, og at det er denne befordringspligt, der bevirker, at statsbanerne giver underskud. Så må man

også være interesseret i, at statsbanerne bl. a. ved overtagelse af visse rutebillinjer søger at udnytte mulighederne for at nedbringe dette underskud og at forhindre en urimelig konkurrence.

Ja, man rider den liberale kæphest og taler om fri hyreret og om, at der skal være konkurrence; det kan kun være gavnligt for statsbanerne. Men der er blot det forhold, at de private transportforetagender, der konkurrerer med statsbanerne, ikke har befordringspligt i samme omfang, som statsbanerne har det, og det synes jeg at man her i dette høje ting, som dog vist ikke blot repræsenterer privatkapitalistiske aspiranter til rutebillinjerne, men også repræsenterer statsbanerne, bør tage hensyn til. Ja, dermed har jeg talt og reddet min sjæl.

Jeg erkender, at ombudsmanden har handlet, som han bør handle, og er kommet til det resultat, han bør komme til. Men det forekommer mig på den anden side, at hvis man ikke kan skaffe noget, der ligner sikkerhed for, at der ikke imod vedtagen praksis ydes goodwill, når private købere overtager en rutebillinje, så må man give statsbanerne mulighed for at konkurrere på lige fod med de privatkapitalistiske aspiranter til rutebillinjerne, og man bør i hvert fald ikke benytte sager som de her foreliggende til på den måde at angribe statsbanernes ledelse, fordi den har varetaget statsbanernes forretningsmæssige og dermed også landets og statskassens interesser.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Der er meget af det, det ærede medlem hr. Aksel Larsen i sit indlæg fremdrog, som jeg kan være enig med ham i. Jeg synes, at denne sag er skruet op i et plan, hvor den ikke hører hjemme. Efter min opfattelse havde det været unødvendigt at tage denne diskussion op i dag; sagen har jo været belyst både i pressen og i det samråd, som jeg havde med det ærede udvalg, der behandler ombudsmandens beretning.

Nu vel, jeg forstår de interesser, der ligger bag bemærkningerne fra de ærede medlemmer hr. Vagn Bro og hr. Ninn-Hansen; der er måske ikke noget at sige til, at de benyttede lejligheden til i dag at fremsætte de udtalelser, de kom med. Må jeg — som det ærede medlem hr. Vagn Bro bad mig